

Alcoholwet

Inspectieresultaten juli 2022 -juli 2023

Deze factsheet beschrijft de wijze waarop de NVWA toezicht houdt op de naleving van de regels uit de Alcoholwet en de resultaten daarvan.

Introductie

Sinds 1 juli 2021 houdt de NVWA toezicht op te hoge prijsacties (meer dan 25% korting) op alcoholhoudende dranken in de retail (waarbij de dranken niet voor consumptie ter plaatse zijn bedoeld, bijvoorbeeld bij supermarkten, slijters en webshops) en op naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcohol op afstand (online of telefonisch). Ook de verkoopbeperkingen van online slijterijen vallen onder het NVWA-toezicht. Met dit toezicht draagt de NVWA bij aan de doelstelling van het Nationaal Preventieakkoord om het alcoholgebruik onder jongeren en overmatig alcoholgebruik terug te dringen. Deze factsheet beschrijft de resultaten van een tweede jaar toezicht op deze regels.

Per 1 juli 2021 is de Drank- en Horecawet veranderd in de Alcoholwet en geldt een aantal nieuwe regels bij de verkoop van alcoholhoudende dranken aan consumenten, waar de NVWA toezicht op houdt. Met deze nieuwe regels wordt bijgedragen aan de doelstelling uit het Nationaal preventieakkoord om voor 2040 het problematisch alcoholgebruik in Nederland terug te dringen, en in het bijzonder het alcoholgebruik bij jongeren. Deze nieuwe regels dragen onder andere ertoe bij om ongewenste kooppraktijken en online aankopen door jongeren te voorkomen.

Werkwijze

Prijsacties

Er is gecontroleerd of verkopers zich houden aan het verbod op kortingen hoger dan 25%, zogenaamde prijsacties. Het verbod op prijsacties is neergelegd in artikel 2a van de Alcoholwet. Het verbod op prijsacties hoger dan 25% geldt voor fysieke verkooppunten en voor de verkoop op afstand van alcoholhoudende drank. Zowel het vermelden als het daadwerkelijk geven van zo'n prijsvoordeel is verboden. Ook is het verboden de suggestie te wekken dat er meer dan 25% korting wordt gegeven.

Ter ondersteuning van het toezicht is gebruik gemaakt van specifieke software om online geautomatiseerd te zoeken naar alcoholverkooppunten die prijsacties voeren. Wat online verkooppunten betreft, vielen daar zowel in Nederland als buiten Nederland gevestigde online verkopers onder, die hun alcoholhoudende dranken in Nederland aanboden of verstrekten. Van verkooppunten die zowel fysiek als online opereerden, waren veel prijsvoordelen al online terug te vinden. Het overgrote deel van die inspecties betrof daarom online/digitale inspecties.

Bij een geconstateerde overtreding van een te hoge korting is direct opgetreden. De boete per geconstateerde overtreding bedraagt minimaal € 1.360 of € 2.720 (afhankelijk van het aantal werknemers). Bij recidive (herhaalde overtredingen) kan het boetebedrag worden verdubbeld.

Leeftijdsgrens bij verkoop op afstand

De leeftijdsgrens voor het kopen van alcoholhoudende drank is 18 jaar. De nadere eisen die worden gesteld aan de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand zijn neergelegd in artikel 20a van de Alcoholwet. Bij iedere aankoop van alcoholhoudende drank moet de verkoper de leeftijd van de klant controleren. Via een zogenaamd 'leeftijdsverificatiesysteem' is het voor de verkoper mogelijk om de leeftijd van de klant te controleren. Het leeftijdverificatiesysteem bestaat uit drie onderdelen: een vraag naar de leeftijd van de koper, het actief doorgeven van de leeftijd door de koper en een vermelding dat bij bezorging nogmaals gecontroleerd wordt op de leeftijd van de ontvanger. Deze eisen staan in het Alcoholbesluit.

Ook dient de verkoper van alcohol op afstand over een document te beschikken waarin de verkoper heeft beschreven welke waarborgen hij treft in het leveringsproces en hoe dit in de praktijk wordt uitgevoerd. Dit document heet de geborgde werkwijze. Het doel van de geborgde werkwijze is dat de verkoper vastlegt hoe hij ervoor zorgt dat alcohol wordt afgeleverd op het adres van de geadresseerde of bij een afhaalpunt en dat de leeftijd van de ontvanger daarbij wordt gecontroleerd.

Bij een geconstateerde overtreding is direct opgetreden. De boete per geconstateerde overtreding bedraagt minimaal € 1.360 of € 2.720 (afhankelijk van het aantal werknemers). Bij recidive (herhaalde overtredingen) kan het boetebedrag worden verdubbeld.

Verkoopbeperking voor online slijterijen

Online slijterijen kunnen naast zwak alcoholhoudende dranken ook sterk alcoholhoudende dranken aanbieden. Als dit het geval is dan dient de verkoper in het bezit te zijn van een slijterijvergunning en dient de verkoper zich te houden aan de daaraan geldende regels over verkoopbeperking zoals neergelegd in artikel 14a van de Alcoholwet en het Alcoholbesluit. Zo mag de verkoper in dat geval geen andere producten en diensten dan alcoholhoudende dranken, alcoholvrije dranken en aan het slijtersbedrijf gerelateerde producten en diensten (zoals kurkentrekkers, glazen en wijnkoelers) verkopen. Inspecteurs nemen de eisen over de verkoopbeperking bij online slijterijen, indien van toepassing, additioneel mee tijdens de controle. Indien er werd geconstateerd dat er ten tijde van de inspectie geen vergunning aanwezig was om een online slijterij te exploiteren dan werd de desbetreffende gemeente ingeschakeld. Dit vanwege het feit dat het proces rondom vergunningen onder de reikwijdte van het toezicht van de gemeenten valt.

Communicatie richting de ondernemers

Uit de voorgaande resultaten van inspecties bleek dat de naleving bij de ondernemers op de sinds 1 juli 2021 geldende regels rondom alcoholverkoop op afstand achterbleef. Daarom is besloten om over te gaan tot het verzenden van een flyer naar ondernemers die alcohol op afstand verkopen. Het doel van deze flyer is om de ondernemers te wijzen op de geldende regels en dat de NVWA controleert of de regels worden nageleefd.

Resultaten

Algemeen

Van juli 2022 tot juli 2023 zijn in totaal 328 risicogerichte inspecties uitgevoerd. Daarbij zijn 105 inspecties uitgevoerd in het kader van de naleving van de prijsacties en 223 inspecties in het kader van de naleving van de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand.

Hiernaast is bij 14 verkooppunten additioneel gecontroleerd in hoeverre online slijterijen zich houden aan de verkoopbeperkingen. Daarbij is 2 keer opgetreden met een officiële waarschuwing omdat er andere producten werden verkocht dan toegestaan.

Prijsacties

Het overgrote deel van de 105 inspecties op prijsacties betrof online/digitale inspecties van verkooppunten, die hun producten zowel fysiek als online of alleen online aanbieden. Bij 27 (26%) inspecties zijn te hoge kortingen aangetroffen waartegen handhavend is opgetreden, zie tabel 1.

Leeftijdsgrens bij verkoop op afstand

In totaal zijn 223 inspecties uitgevoerd in het kader van het toezicht op de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand bij online alcoholverkooppunten. Bij 86 (39%) inspecties bij online alcoholverkooppunten is een overtreding vastgesteld waartegen is opgetreden, zie tabel 1. Twintig keer is geconstateerd dat er helemaal geen leeftijdsverificatie aanwezig was en daar is een boete voor opgelegd. In de andere 66 gevallen is opgetreden met een officiële waarschuwing omdat het aanwezige leeftijdsverificatiesysteem nog onvolkomenheden bevatte.

Tabel 1 Uitgevoerde testkoopinspecties in juli 2022 tot juli 2023*

Soort verkooppunt	Inspecties prijsacties			Inspecties leeftijdsgrens verkoop op afstand		
	Aantal	MTR*	%MTR	Aantal	MTR	%MTR
Levensmiddelenwinkels	38	12	32%	17	4	24%
<i>Ketensupermarkt</i>	33	10	30%	8	3	38%
<i>Supermarkt overig</i>	5	2	40%	9	1	11%
Drankhandels**	56	11	20%	168	71	42%
<i>Slijterij</i>	12	1	8%	42	16	38%
<i>Wijnhandel</i>	26	4	15%	47	18	38%
<i>Bierhandel</i>	14	3	21%	64	28	44%
<i>Drankenhandel divers</i>	4	3	75%	15	9	60%
Overige	11	4	36%	38	11	29%
Totaal	105	27	26%	223	86	39%

* Opgelegde maatregelen (officiële waarschuwingen en boetes)

** Verkooppunten die alleen of in overwegende mate alcoholhoudende drank verkopen

Conclusie

In totaal zijn er vanaf juli 2022 tot juli 2023, 328 inspecties uitgevoerd in het kader van de Alcoholwet. Er is 105 keer gecontroleerd of er geen hoge prijsacties werden aangeboden. Hierbij bleek dat 27 keer (26%) nog te hoge kortingen, van meer dan 25%, aangeboden werden. Ook is 223 keer gecontroleerd of er werd voldaan aan de eisen voor de leeftijdsgrens bij verkoop op afstand. Bij 86 inspecties werden tekortkomingen in het leeftijdsverificatiesysteem geconstateerd of was er geen leeftijdsverificatiesysteem aanwezig. Additioneel is bij 14 online alcoholverkooppunten gecontroleerd of zij zich aan de verkoopbeperkingen hielden voor online slijterijen, waarvoor 2 keer een officiële waarschuwing is gegeven.

Met dit toezicht draagt de NVWA bij aan de doelstelling van het Nationaal Preventieakkoord om het alcoholgebruik onder jongeren en overmatig alcoholgebruik terug te dringen.

Vervolgaanpak

In 2024 zal de NVWA risicogerichte inspecties blijven uitvoeren bij de verschillende alcoholverkooppunten. Dit om de naleving te verhogen van het verbod op het aanbod van te hoge prijsacties voor alcoholhoudende dranken en het verbod op online verkoop van drank aan jongeren en de aflevering daarvan. Ook herinspecties zullen worden uitgevoerd. Naast het voortzetten van de reeds ingezette lijn zal de NVWA specifiek toezicht houden op alcoholverkooppunten die mogelijk populair zijn onder jongeren. Ook zal worden ingezet op een nieuwe inspectiemethode. Deze methode, met test aankopen, draagt bij aan het inspecteren op het naleven van de geborgde werkwijze en of er geen alcoholhoudende drank wordt afgeleverd aan jongeren.